

عنوان مقاله:

تحلیل نشانه شناختی قصیده الحزن صلاح عبد الصبور بر اساس دیدگاه مایکل ریفاتر

محل انتشار:

فصلنامه ادب عربی، دوره 15، شماره 3 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

زینت عرفت پور - گروه زبان و ادبیات عربی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در نشانه شناسی معاصر در حوزه مطالعات روایت شناسی اگر نام هایی چون پراپ، گرماس، تودوروف، ژنت و بارت وجود دارد، در عرصه شعر باید مایکل ریفاتر را یکی از نظریه پردازان روشمند دانست. ریفاتر در سیر اندیشه ها و نظریه هایش از «سبک شناسی ساختاری» به سوی نشانه شناسی شعر و تولید متن روی می آورد و در این راستا نشانه ها و عناصر ایجادکننده ادبیت متن شعری را ارائه می دهد. در نظریه ریفاتر دو شیوه خوانش مطرح است: خوانش اکتشافی یا خطی و خوانش نشانه شناختی یا پس نگر که خواننده از طریق آن ها، پس از بررسی عناصر ادبیت متن یعنی نادرستی ها (دستورگریزی)، منظومه های توصیفی، انباشت ها (ترادفها) و هیپوگرام (تصویر کلیشه ای که از طریق کل شعر در ذهن خواننده القا می شود)، به ماتریس یا شبکه شعر دست می یابد که همان گزاره بنیادی شعر است و اسباب وحدت را فراهم می کند. در این مقاله با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی، پس از خوانش اکتشافی و خوانش نشانه شناختی قصیده الحزن به این نتیجه رسیدیم که عناصر نشانه شناختی بر مبنای دیدگاه ریفاتر، در خوانش سطح نشانه شناختی قصیده الحزن عبدالصبور به خوبی می تواند ایفای نقش کند؛ قصیده الحزن از لحاظ واژگانی و نحوی نا دستوری های اندکی دارد، ولی از لحاظ معنایی نادرستی های زیادی دارد که از طریق تشبیه، استعاره و کنایه خود نمایی می کنند. از سوی دیگر منظومه های توصیفی، انباشت ها، هیپوگرام و نهایتاً ماتریس متن، همگی در کنار هم موضوعات کلیدی شعر را به تصویر می کشند و وحدت شعری را محقق می سازند

کلمات کلیدی:

نشانه شناسی، مایکل ریفاتر، قصیده الحزن، خوانش اکتشافی، خوانش نشانه شناختی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1789488>

